

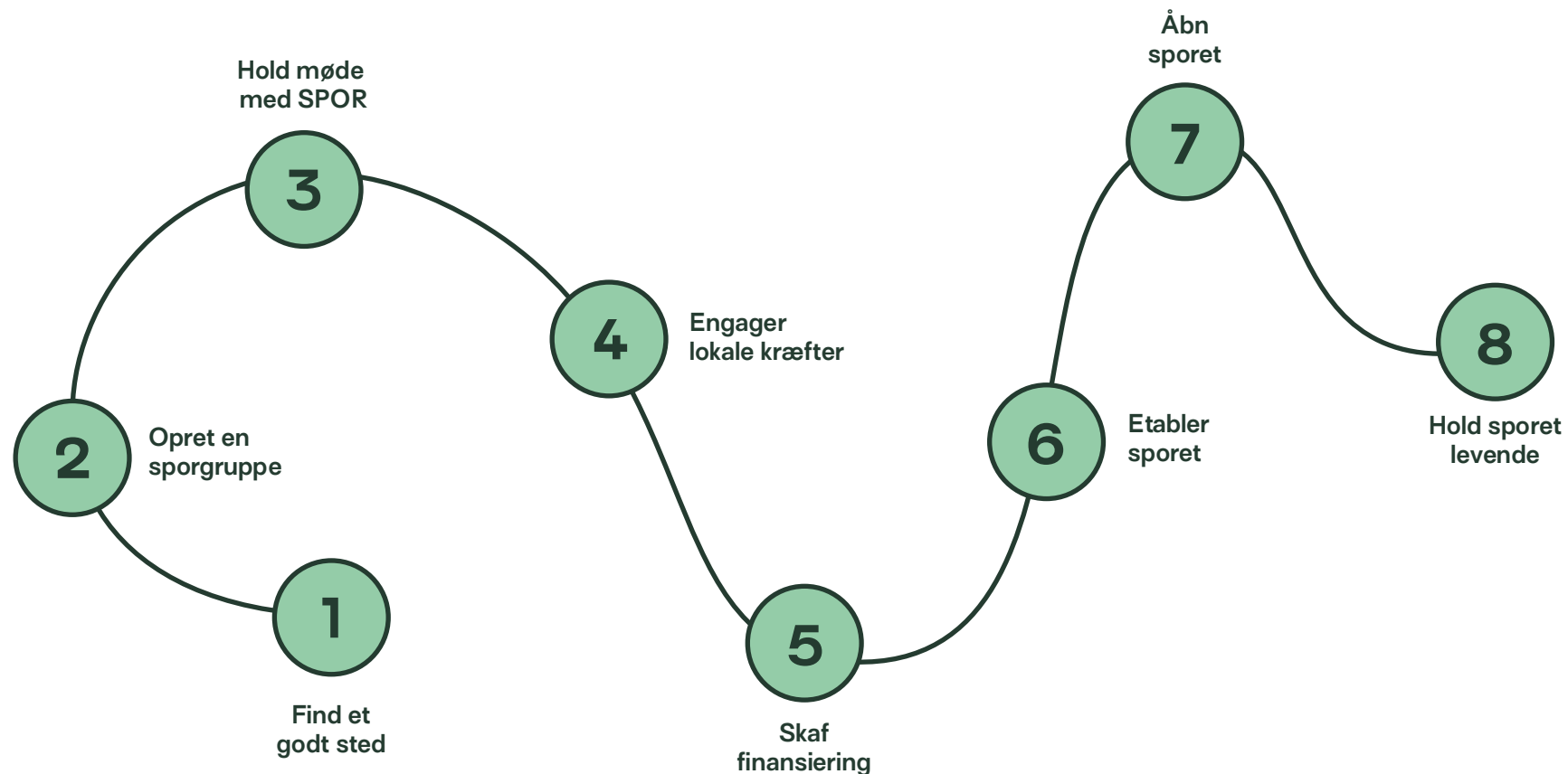

Sådan laver I et spor

Køreplan til etablering

SPOR

Alle kan lave et spor

Det kræver hverken særlig viden eller særlige kompetencer at lave et spor. Det vigtigste er, at I brænder for at skabe nogle bedre rammer for at vandre i jeres lokalområde, og at I har lyst til at yde en frivillig indsats. SPOR sekretariatet hjælper jer med alle overvejelser og give hjælp og vejledning

til hvordan I lykkes med projektet. Vælger I at etablere en vandresti med SPOR er I med til at åbne naturen op for flere, og I gør en stor forskel for jeres lokalområde. Vi glæder os til at byde jer velkommen i SPOR.

1 — FIND ET GODT STED

Alle spor starter med ønsket om at gøre naturen mere tilgængelig. I kender måske et dejligt sted, hvor man kan gå en tur? Men der er marker og privatjord på strækningen, så hvordan kommer man til at gå der? Her kommer SPOR ind i billedet og kan hjælpe med, hvordan man tager dialogen med landmanden eller lodsejeren om at etablere en sti. Det særlige ved SPOR er nemlig, at vores stier er skabt i samarbejde med private lodsejere, dvs. dem, der ejer jorden. I processen med at etablere stien skal der indhentes tilladelser, men mere om det senere. Først handler det om at få en ide til et forløb, et område, en særlig attraktion eller en anden grund til, at netop det særlige sted kunne være egnet til en vandresti.

Det er en god ide at tænke over, hvad andre kunne synes var spændende. Vores erfaring er, at de besøgende er interesserede i gode naturoplevelser, en god udsigt, kulturhistoriske elementer, overraskelser, sagn og aha-oplevelser.

- Find et nyt sted at gå tur i dit lokalområde
- Undersøg om der er gode oplevelser på ruten
- Find ud af hvem, der ejer jorden
- Hent evt. et matrikelkort hos kommunen

2 — OPRET EN SPORGRUPPE

At lave en sti kræver samarbejde. Derfor er det en god ide at oprette en lokal sporgruppe, når man vil etablere en ny sti. I bestemmer selv hvem, der skal være med, men det er en god ide at samle folk, der har lyst og evner til at deltage i de forskellige faser fra planlægning og projektledelse til den praktiske etablering og vedligehold. I kan også invitere repræsentanter fra borgerforeninger, menighedsråd, lokalhistoriske foreninger, idrætsforeninger, spejdere, turistforeninger, grønne organisationer eller andre. Et samarbejde med det lokale foreningsliv kan være med til at skabe mere liv omkring stien i det lange løb.

Sporgruppen er et hyggeligt fællesskab, hvor I arbejder sammen om at gøre en stor forskel. Sporgruppen består også efter etableringen, og mange har glæde af at mødes om sporets vedligeholdelse.

- Opret en sporgruppe
- Vælg en kontaktperson i gruppen
- Inviter lokalt foreningsliv med i gruppen
- Opret evt. en Facebook gruppe til koordination

3 — HOLD STARTMØDE MED SPOR

Kom godt fra start med et startmøde. Når sporgruppen er på plads skal I tage fat i SPOR sekretariatet og aftale et møde. Afhængig af omstændighederne bliver det enten et fysisk møde eller et møde på skærmen. På mødet gennemgår vi hele processen fra ide til realisering. Mange af de udfordringer, der kan opstå undervejs, kan undgås ved at være godt forberedt og inddrage alle interesser undervejs. På startmødet gør vi alt hvad vi kan for at klæde jer godt på.

På startmødet hører I om andre sporgruppers erfaring med at etablere stier. Alle stier har deres egen historie og der er masser af inspiration at hente.

- Tag fat i SPORs sekretariat og aftal et møde
- Forbered evt. en lille præsentation af ruten
- Besøg evt. et andet spor forud for mødet
- Inviter hovedkræfterne i sporgruppen med

4

4 — ENGAGER LOKALE KRÆFTER

Lokal opbakning er afgørende. Når I begynder at planlægge en sti, skal I derfor med det samme kontakte samtlige lodsejere eller andre lokale, som bliver berørt. Det gælder om at finde opbakning lokalt til projektet.

Husk vi spørger om lov til at gå på deres jord, og det er okay at sige nej. Det er vigtigt, at alle, der bliver berørt af stien, bakker op om etableringen, og er indforstået med de aftaler, der er lavet omkring den. Det er vores erfaring, at de fleste synes, at det er en god ide, når ser den forskel stien kan gøre og forstår, hvor relativt lidt det kræver af dem.

I skal informere alle berørte lodsejere om vigtige forhold:

- At ingen kan opnå hævd ifm. stien
- At lodsejere er ikke ansvarlige for skader forvoldt af besøgende.
- At stien kan lukkes ifm. jagt.
- At lodsejere til hver en tid kan trække sig.

Se eventuelt fanen 'Love og regler' på spor.dk, hvor du kan læse om alle betingelser og regler i forbindelse med etablering og drift af et spor. Hvis der på nogen måde er tvivl om ejerforholdene, bør I indhente matrikelkort fra Tinglysningskontoret eller hos kommunen.

Det er et krav, at de berørte lodsejere giver deres skriftlige tilladelse til etablering af stien. Den skriftlige tilladelse er samtidig en juridisk sikkerhed for lodsejerne om, at der ikke kan vindes hævd på stien, og at lodsejerne til en hver tid kan trække sig ud af projektet.

Begynd allerede nu at skabe opmærksomhed om den kommende sti. Det kan være på lokale facebookgrupper, eller I kan kontakte den lokale avis og spørge om de vil skrive om projektet. I kan også med fordel inddrage kommunen, som kan være en nyttig alliancepartner. undervejs.

- Inviter alle berørte lodsejere til at være med
- Fortæl om den store forskel et spor kan gøre
- Skab tryghed ved at informere om regler
- Indhent skriftlig tilladelse til etablering af sporet

5

5 — ANSØG SPOR OM FINANSIERING

Alle SPOR's stier er etableret af frivillige kræfter. Alle i sporgruppen arbejder gratis og er drevet af fællesskabet, samarbejdet og hyggelige arbejdsdage i naturen med kaffe på kanden og madpakker.

I kan ansøge SPOR om tilskud til nødvendige materialer: pæle, piktogrammer, foldere, informationstavler mm. Ansøgningen skal indeholde et kort over ruten og en oversigt over, hvilke materialer, I skal bruge. Det er forventet, at sporgruppen kommer med 20-50% egenfinansiering, typisk i omegnen af 5000-10.000 kr., som gruppen typisk kan søge om hos kommunen, fonde eller andre lokale instanser.

SPOR sekretariatet er behjælpelig med rådgivning omkring at skaffe egenfinansieringen. I kan læse mere om SPORs puljer og finansieringskriterier på spor.dk.

- Læs på spor.dk om hvilke puljer, I kan søge
- Tal med SPOR sekretariatet om egenfinansiering
- Overvej muligheder for lokale sponsorer
- Skriv ansøgning til SPOR om finansiering

6

6 — ETABLER SPORET

Så snart finansieringen er på plads, er I klar til at komme i gang med at etablere sporet. Her er en tjekliste:

Forbered indhold til infotavler

Vil I have infotavler på ruten, så skal I skrive teksten og hente eventuelle billeder af flora og fauna eller andet, som I vil fortælle om. Send materialet til SPOR sekretariatet.

Bestil materialer

I skal bestille de nødvendige materialer hos SPOR sekretariatet, som sørger for, at de bliver sendt afsted indenfor 5 arbejdsdage. I modtager herefter det efterspurgte antal pæle, piktogrammer og infotavler.

Monter pæle med rutemarkering

Sær pælene op på ruten. Pælene (180cm) graves 75 cm ned i jorden, dvs. at de skal stikke 105 cm op over jorden. Piktogramskilte skrues på pælene i en afstand af 5 cm fra toppen.

Opsæt en folderkasse

Pælen til folderkassen (180 cm) graves 75 cm ned i jorden, dvs. at den skal stikke 105 cm op over jorden. Når kassen monteres svinges den helt ud af kappen, så der kan mærkes op gennem hullerne i kappens bagvæg.

Øverste bolt monteres gennem kappen, nederst fra undersiden. Der medfølger en fjeder, som monteres med bolten på bagvæggen. Folderkassen placeres 5 cm fra stolpens overkant.

Opsæt informationstavler

Informationstavlerne modtages på pæl, og skal graves ned som de øvrige pæle.

Skriv en sporfolder til sporet

Sporfolderen er en af de centrale formidlingskanaler. Den fungerer som turguide for de besøgende, der her kan læse om oplevelserne på jeres spor.

Det er sporgruppens opgave at levere teksten til folderen. Det kan være en god idé fx at få hjælp fra en lokal historiker eller lignende. SPOR sekretariatet kan sende jer andre eksempler på sporfoldere til inspiration. Det foldermateriale, I leverer til SPOR sekretariatet, skal være jeres endelige bud på teksten. Sekretariatet vil, hvis det er relevant, komme med ændringsforslag. Alt tekstmateriale sendes som en almindelig word-fil. Sekretariatet sørger for grafisk opsætning og trykning af materialet.

Læs mere om at lave en sporfolder og få gode råd til, hvordan I kan gribe kommunikationen omkring jeres spor an i [Køreplan til kommunikation](#).

- Forbered tekst og billeder til infotavle
- Send oplæg til infotavle til SPOR sekretariatet
- Bestil materialer til sporet hos SPOR sekretariatet
- Monter pæle
- Opsæt folderkasse
- Opsæt informationstavler
- Hent Køreplan til Kommunikation på spor.dk
- Skriv sporfolder
- Send manus til sporfolder til SPOR sekretariatet

7

7 — ÅBN SPORET

Når stien er klar, så skal det fejres med maner. De fleste sporgrupper åbner stien med en åbningsreception med deltagelse af alle involverede og lokale fyrtårne som borgmesteren eller de repræsentanter for foreninger eller andre involverede. Det vigtigste er at fortælle historien om sporet og skabe opmærksomhed om, at I nu har skabt en ny adgang til naturoplevelser for alle.

Vi ser gerne at historien sælges til lokalaviser, og SPOR sekretariatet hjælper gerne med lokal formidling, det kan være plakater eller opslag på sociale medier. Vi kan også hjælpe med at annoncere i lokalaviser.

8

8 — HOLD SPORET LEVENDE

Der vil løbende være behov for at gå sporet for at sikre sig, at stien er fremkommelig, og at pæle og andet materiale er acceptabel standard. Folderkassen med foldere skal fyldes, og vi ser gerne at I deltager i arrangementer, som SPOR støtter op, bl.a. Naturens Uge og Affaldsindsamlingen.

SPOR sekretariatet kan desuden være behjælpeligt, hvis I ønsker at lave et lokalt arrangement, hvad enten det er et lille motionsløb, en sanketur eller markvandring. Kun fantasien sætter grænser.

HAR I BRUG FOR MERE HJÆLP?

I er altid velkomne til at kontakte SPOR på spor@lf.dk eller tlf. 33 39 40 90.

- Vælg en dag til indvielse af sporet.
- Inviter alle involverede.
- Inviter borgmester og foreningsliv.
- Inviter lokal presse.

- Gå jævnligt på sporet.
- Sørg for, at holde stien fri for grene og andet.
- Sørg for, at der er foldere i folderkassen.
- Lav arrangementer på sporet.